

Pravost podpisu

Podpis na smlouvě nebo na jiné listině, jenž nebyl ověřen doložkou, která by byla veřejnou listinou, se v občanském soudním řízení považuje za pravý, dokud pravost podpisu nebyla řádně a včas (do doby, do jejíhož uplynutím bylo v řízení přípustné uplatňovat rozhodné skutečnosti) popřena. V případě, že pravost "neověřeného" podpisu na smlouvě nebo jiné listině byla popřena, má procesní povinnost tvrdit skutečnosti rozhodné z hlediska posouzení pravosti podpisu a povinnost tvrzené skutečnosti prokázat ten z účastníků, který z objasnění této okolnosti vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 3461/2011, ze dne 25.10.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně J. T., zastoupené JUDr. M.F., advokátem se sídlem v B., proti žalovanému F. - METAL, s.r.o. se sídlem ve V.M., zastoupené Mgr. L.H., advokátem se sídlem v R.pod R., o určení neplatnosti zástavní smlouvy a o určení, že nemovitosti nejsou zatíženy zástavním právem, vedené u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp. zn. 14 C 450/2009, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. dubna 2011 č.j. 8 Co 97/2011-157, tak, že rozsudek krajského soudu a rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 3.12.2010 č.j. 14 C 450/2009-117 se - s výjimkou výroků o určení neplatnosti zástavní smlouvy - zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací Okresnímu soudu v Novém Jičíně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se žalobou podanou u Okresního soudu v Novém Jičíně dne 14.9.2009 proti obchodní společnosti V. Trading s.r.o. se sídlem ve V.M., (dále jen "V. Trading s.r.o.") domáhala určení, že zástavní smlouva ze dne 14.4.2006 uzavřená účastníky o zřízení zástavního práva "k nemovitostem domu čp. 2125 postaveném na pozemku parc. č. st. 1980, pozemku parc. č. st. 1980, pozemku parc. č. 509/34 a pozemku parc. č. 509/35, vše v k.ú. Nový Jičín - Horní Předměstí", je neplatná, a že V.Trading s.r.o. "nemá zástavní právo k nemovitostem ve vlastnictví žalobkyně, a to domu čp. 2125 postaveném na pozemku parc. č. st. 1980, pozemku parc. č. st. 1980, pozemku parc. č. 509/34 a pozemku parc. č. 509/35, vše v k.ú. Nový Jičín - Horní Předměstí". Žalobu zdůvodnila zejména tím, že se dozvěděla dne 17.8.2009 z výpisu z katastru nemovitosti, že uvedené nemovitosti, které má ve vlastnictví, jsou zatíženy zástavním právem zřízeným na základě zástavní smlouvy ze dne 14.4.2006. Žalobkyně však tuto zástavní smlouvu neuzavřela, její podpis na této smlouvě není "pravým podpisem", žalobkyně se s advokátem JUDr. B. S., který měl ověřit její podpis na zástavní smlouvě, "nikdy nesetkala", a podala "trestní oznámení na neznámého pachatele, který padělal její podpis". Žalobkyně dále poukazuje na to, že "ověřovací doložka advokáta" neobsahuje náležitosti předepsané "vyhláškou č. [190/1996](#) Sb., podle které musí advokát prohlásit, že smluvní strany, jejichž totožnost zjistil, před ním listinu podepsaly". Z uvedených důvodů není zástavní smlouva ze dne 14.4.2006 platná a zástavní právo k předmětným nemovitostem podle ní nevzniklo.

Okresní soud v Novém Jičíně rozsudkem ze dne 3.12.2010 č.j. 14 C 450/2009-117 - poté, co zjistil, že společnost V. Trading s.r.o. postoupila pohledávku zajištěnou sporným zástavním právem žalovanému a co usnesením vyhlášeným při jednání konaném dne 23.3.2010 připustil, aby žalovaný do řízení "vstoupil na místo žalované společnosti" V.Trading s.r.o. - žalobě vyhověl a rozhodl, že

žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 35.246,- Kč k rukám advokáta JUDr. M.F., a že žalovaný je povinen zaplatit České republice "na účet Okresního soudu v Novém Jičíně" na náhradě nákladů řízení 2.427,- Kč. Dovedil nejprve, že žalobkyně má na požadovaném určení naléhavý právní zájem, a z provedených důkazů (mimo jiné) zjistil, že zástavní právo, zřízené podle zástavní smlouvy ze dne 14.4.2006 a vložené do katastru nemovitostí s účinností ke dni 14.4.2006, zajišťovalo pohledávku společnosti V. Trading s.r.o. vůči manželu žalobkyně J. T. ze smlouvy o půjčce znějící na částku 1.500.000,- Kč, že podpis žalobkyně na zástavní smlouvě - i když advokát JUDr. B. S. vypověděl, že podpis "sám ověřil" a vyhotovil o tom "ověřovací doložku", a i když svědek J. F. a jednatel společnosti V. Trading s.r.o. Ing. T. K. uvedli, že byli přítomni, když žalobkyně zástavní smlouvu "spolu s dalšími dokumenty" podepsala v Hotelu Praha - provedl její manžel J. T. a "ověřil" ho zaměstnanec "advokátní kanceláře JUDr. B. S." Ing. R. P. a že se závěrem znaleckého posudku Mgr. R.M., podle něhož nejsou podpisy žalobkyně na zástavní smlouvě ze dne 14.4.2006 a na návrhu na povolení vkladu zástavního práva do katastru nemovitostí ze dne 14.4.2006 "s větší pravděpodobností pravými spontánními podpisy", "přímo koresponduje znalecký posudek - kriminalistická expertiza ručního písma ze dne 31.5.2010", v němž byl učiněn závěr, že podpisy žalobkyně obsažené na listinách ze dne 14.4.2006 "byly vyhotoveny jinou osobou než žalobkyní" a že "identifikační hodnota nalezených shodných znaků ve svém množství a vzájemných kombinacích umožňuje stanovení kladného kategorického závěru zkoumání". Soud prvního stupně uzavřel, že zástavní smlouva ze dne 14.4.2006 je neplatná, neboť není "výrazem pravé a svobodné vůle" žalobkyně, a že proto podle ní nevzniklo sporné zástavní právo.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 20.4.2011 č.j. 8 Co 97/2011-157 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu o určení neplatnosti zástavní smlouvy ze dne 14.4.2006 zamítl; ve výroku o určení, že žalovaný "nemá zástavní právo" k předmětným nemovitostem, ho potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů a že ve výroku o náhradě nákladů řízení státu se rozsudek soudu prvního stupně zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Oproti soudu prvního stupně dovedl, že žalobkyně nemá naléhavý právní zájem na určení neplatnosti zástavní smlouvy ze dne 14.4.2006 a že proto žaloba musela být v tomto směru zamítnuta. Ve věci určení, zda žalovaný "má zástavní právo" k předmětným nemovitostem, se odvolací soud ztotožnil se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně a zdůraznil, že "kriminalistická expertiza", která vzhledem ke koncentraci řízení provedené před soudem prvního stupně ve smyslu ustanovení § 118b odst.1 o.s.ř. ke skončení prvního jednání dne 12.1.2010 byla přípustným důkazem, neboť byla vypracována až dne 31.5.2010, bez pochybností prokazuje, že žalobkyně zástavní smlouvu ze dne 14.4.2006 nepodepsala. Zástavní smlouva ze dne 14.4.2006 je tedy podle ustanovení § 37 odst.1 a § 40 odst.1 občanského zákoníku neplatným právním úkonem a zástavní právo k předmětným nemovitostem podle ní nevzniklo.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu ve výroku, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně o určení, že žalovaný k předmětným nemovitostem "nemá zástavní právo", podal žalovaný dovolání. Vytýká soudům, že posuzovaly, zda podpis žalobkyně na zástavní smlouvě ze dne 14.4.2006 je jejím "spontánním podpisem", ačkoliv byl řádně ověřen advokátem JUDr. B. S., který potvrdil, že "žalobkyně předmětnou zástavní smlouvu před ním podepsala" a že "by podpis neověřil bez toho, aniž by viděl její osobní doklady, a bez toho, aniž by viděl, jak smlouvu podepisuje". Podle názoru žalovaného je třeba vyhodnotit, jaké jsou "účinky ověřování podpisů, jaký právní význam má ověřený podpis advokátem, zda je účelem ověřením podpisu ověřit jeho spontánnost, jak má ověřující osoba zkoumat, zda podpis není záměrně jiný než běžný". Účelem ověřením podpisu přitom "není ověřit to, zda se jedná o spontánní podpis, ale to, zda podpis učinila osoba totožná s osobou identifikovanou v platném úředním průkazu". Žalovaný dále namítá, že soudy "přikládaly kriminalistické expertize důkazní váhu", i když nebyla "žadána soudem" a i když žalovaný k ní "neměl možnost uplatňovat procesní práva", a že soudy nepřihlédly k údajím znalce Mgr. R. M., podle něhož "k upřesnění jeho

závěrů je nezbytné předložit originály listin", které "nikdy neobdržel". Žalovaný dovozuje přípustnost svého dovolání z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. a navrhuje, aby dovolací soud zrušil rozsudky soudů obou stupňů "v napadené části" a aby věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobkyně navrhla, aby dovolání žalovaného bylo "zamítnuto". Soudy v projednávané věci neřešily důsledky ověření podpisu advokátem, ale to, zda zástavní smlouvu žalobkyně podepsala, a dovolací námítky, které směřují proti hodnocení provedených důkazů soudem, nejsou přípustné. Ověřovací doložka advokáta JUDr. B. S. nemá základní náležitosti (obsahuje pouze prohlášení, že "ověřil podpis" a nevyplývá z ní, že by k podpisu došlo přímo před ním). Není splněna ani podmínka, že by advokát smlouvu, na níž podpis ověřoval, sám sepsal; nelze tedy důvodně dovozovat, že by na zástavní smlouvě ze dne 14.4.2006 byl ověřený podpis žalobkyně. Ověření podpisů navíc "spadá mezi tzv. vyvratitelné domněnky", připouštějící důkaz opaku, a to, že smlouvu žalobkyně nepodepsala, bylo prokázáno. K důkazu kriminalistickou expertizou měl žalovaný možnost se vyjádřit a mohl navrhnout výslech jejích zpracovatelů; závěry expertizy jsou navíc v souladu se závěry v řízení opatřeného znaleckého posudku a dalšími důkazy.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jsou obsaženy v ustanovení § 237 o.s.ř.

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř.] nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř.], anebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.].

Žalovaný napadá dovoláním rozsudek odvolacího soudu ve výroku, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé. Podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. dovolání není přípustné, a to již proto, že soudem prvního stupně nebyl vydán rozsudek, který by byl odvolacím soudem zrušen. Dovolání žalovaného proti rozsudku odvolacího soudu tedy může být přípustné jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 o.s.ř. se nepřihlíží (§ 237 odst.3 o.s.ř.).

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o.s.ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v

dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělků \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)